

Folketinget afskaffer blasfemiparagraffen

Af Ole Wolf, talsperson

Den 2. juni blev en historisk dag. Efter 151 år blev blasfemiparagraffen ophævet. På forslag af kirkeordfører Bruno Jerup fra Enhedslisten, og med bred opbakning i hele Folketinget. Socialdemokratiet stemte som eneste parti imod.

Blasfemiparagraffen er skabt i en tid, hvor man mente, at hele samfundsordenen hviler på en fast gudstro, og hvis man udfordrer den, kan det true både sædeligheden og den offentlige orden.

Når et bredt flertal stemte for en ophævelse skyldes det, at med hundredvis af trossamfund er tiden for længst løbet fra den opfattelse.

I dag ser vi religion og livssyn som et individuelt valg, på linje med valg af politisk ideologi.

Ligesom ved andre ideologiske holdninger, må man være klar til at blive kritiseret for sine valg.

Af samme årsag faldt argumenterne om at beskytte religiøse mindretal til jorden. Det vakte opsigt, da PET advarede om, at afskaffelse af blasfemiparagraffen kan føre til mere terror. For hvad er det for et argument? At hvis man truer med at slå andre mennesker ihjel, skal der tages særligt hensyn til ens følelser?

En stor dag for HS

Siden foreningens første arbejdsprogram fra 2011, har vi haft som mål at få afskaffet blasfemiparagraffen. Og det er første gang i foreningens historie, at et mål i arbejdsprogrammet bliver opfyldt. På andre områder har vi taget nogle solide skridt på vejen. Men

Læs mere om:

122 nye i HS på bare tre måneder.....SIDE 2
 HS' forperson valgt ind i EHF's bestyrelse.....SIDE 2
 En skøn konfirmation.....SIDE 3
 Kristendom bygges ind i undervisningen.....SIDE 4
 Orienteringsmøde om Humanistisk Eksistentiel Omsorg.....SIDE 5
 Interview med et medlem.....SIDE 6
 Det sker!.....SIDE 6
 HS' program på Folkemødet...SIDE 7-8

dette er det første mål, der helt kan udgå, næste gang arbejdsprogrammet skal fornys.

Den sejr har mange fædre. Vores indsats har blot været en blandt mange andre. Men vi har kontaktet folketingspolitikere. Vi har sammen med vores nordiske søsterorganisationer sendt et åbent brev til justitsministeren og samtlige danske partier med en anbefaling af ophævelse. Vi ved, at det brev blev læst. Vi kan med andre ord både være tilfredse med vores indsats og med resultatet.

HS skal til folkemødet på Bornholm

Af Ole Wolf, talsperson

Til juni er der Folkemøde på Bornholm. Humanistisk Samfund er med og arrangerer en lang række møder om aktuelle politiske emner.

I forlængelse af ophævelsen af blasfemiparagraffen disku-

terer den franske ambassadør Francois Zimeray, Jacob Mchangama fra tænketanken Justitia og vores forperson Lone Ree Milkær sekularisering af stat og samfund.

Vi fastholder diskussionen om Folkekirkens økonomi, når tre kirkeordførere diskuterer med forhenværende overvis-

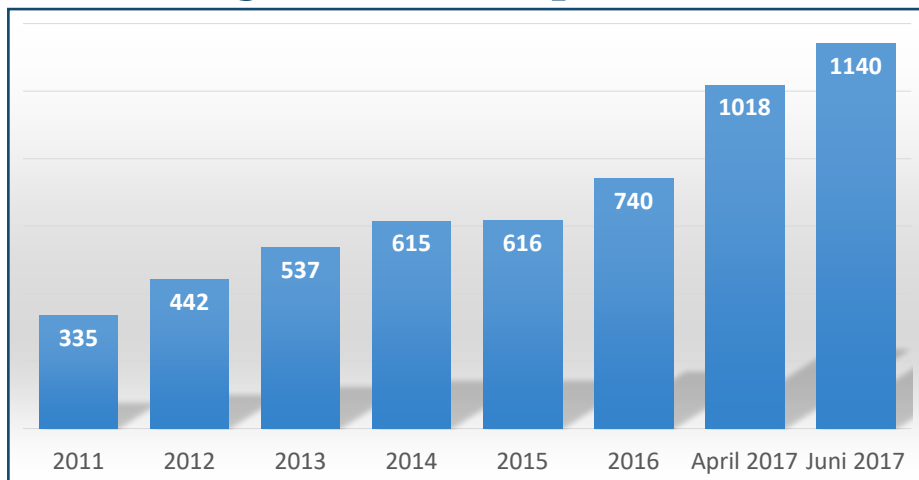
mand Niels Kærgård og Sidsel Kjems.

Samtidig bruger vi også Folkemødet til at pleje netværket med politikere og andre foreninger samt fortælle såkaldt "almindelige mennesker" om vores arbejde.

Læs mere om møderne på side 7 og 8

122 nye i HS på bare tre måneder

Af **Thomas Schumann**, redaktør af medlemsbladet

Siden landsmødet er det gået stærkt. Dengang kunne Humanistisk Samfund fremvise en voldsom fremgang i medlemstallet med

278 nye ansigter i foreningen på bare et år. Men 2017 tegner til at slå den rekord. Allerede nu - efter bare tre måneder - har 122 nye meldt sig ind og i betragtning af, at den gennemsnitlige medlemstilgang i foreningen ligger på 115 med-

lemmer per år, så kan det betegnes som en rask fremgang. Mange af de nye medlemmer er højst sandsynlig forældre til unge som gerne vil konfirmeres næste år. Medlemmer af foreningen får lov at melde deres sønner og døtre til konfirmation først. Dermed er fremgangen også et tegn på, at vi næste år kan forvente endnu flere konfirmander end de 145 som var tilmeldt i år. Allerede nu har vi modtaget mange tilmeldinger. Derfor: **Hvis du vil gøre en frivillig indsats i HS, er der brug for dig i en af de to konfirmationsgrupper. Skriv til enten:**
konfirmation.vest@hs.dk
konfirmation.oest@hs.dk

HS' forperson i europæisk bestyrelse

Af **Lone Milkær**, forperson for Humanistisk Samfund

På den seneste generalforsamling i European Humanist Federation (EHF) blev jeg valgt som én ud af 15 medlemmer i bestyrelsen. Ved generalforsamlingen i 2015 valgte organisationen at nedlægge alle mandater i den gamle bestyrelse for at sikre bedre geografisk og kønsmæssig repræsentation. Det er lykkedes med den nye bestyrelse, hvor halvdelen er kvinder og der er repræsentanter fra både syd, nord, øst og vest i Europa. Den nye præsident, Giulio Ercolessi, er fra Italien og de

to vicepræsidenter, Michael Bauer og Kaja Bryx er fra henholdsvis Tyskland og Polen.

Vigtigt for HS

Jeg synes, det er vigtigt for Humanistisk Samfund at deltage i det europæiske samarbejde: Det giver for det første vores organisation mulighed for at dele erfaringer med andre humanistiske organisationer og for det andet står vi som humanistisk fællesskab stærkere, når vi repræsenterer hele Europa. EHF arbejder i Europarådet, i Europakommisjonen og i OSCE blandt andet for at fremme den sekulære dagsorden.

Danske humanister bliver aktivt synlige

Mange af de udfordringer vi står overfor i dag er fælles for alle de europæiske lande og EHF arbejder for at promovere menneskerettigheder, herunder tros- og livssynsfrihed og kvinders rettigheder, sekularisering og retsprincipper i hele verden. Jeg er glad for at kunne bidrage til organisationens arbejde og for at danske humanister på den måde bliver aktivt synlige. Jeg mener også, at det kan give os legitimitet og hjælpe os med at blive mere synlige i en dansk kontekst.

En skøn konfirmation

Comedienne og skuespiller Anne Marie Helger var årets taler til den største humanistiske konfirmation, vi har holdt til dato.

*Af Stephanie Ø. Christensen,
konfirmationsunderviser*

Salen i Skuespilhuset i København var fyldt med folk og liv og forventninger. Bag scenetæppet stod 60 konfirmander fordelt i to lange rækker, klar til at gøre deres entré i salen. Vi havde øvet rutinen for en halv time siden, for der er meget at huske og meget der skal koordineres. Nogle hold brugte ventetiden på at øve de sidste ting i deres indslag, mens andre stod og snakkede om løst og fast og tøj og hår. Der var mørkt bag scenen. Musikken begyndte og konfirmanderne gik ind. I salen sad deres familier og ventede spændt, mens de kiggede efter deres barn i rækken af de mange unge mennesker. Underviser og dagens konferencier, Jesper Vind, bød salen

velkommen.

- I har nu slidt jeres barndomssko i stykker og er på vandring ud i ungdommens vår. Det er et vigtigt skridt, som fejres i alle kulturer, alle steder på jorden. Derfor afholder vi denne ceremoni, sammen med jer, i denne skønne sal, sagde Jesper Vind.

De unge grinede, talte og fjollede, mens de gik ud på Skuespilhusets promenade, for at blive fotograferet.

Vi har lært om kærlighed

Og det var en skøn sal og en skøn dag. Blandt højdepunkterne, var konfirmandernes egne indslag, hvor de både behandlede humanistiske

emner fra undervisningen, reflekterede over at vælge at blive humanistisk konfirmeret, men også talte om nye venskaber, sammenhold og oplevelser. Dette viste de gennem alt fra performance-teater og videoindslag, til live-interviews og digtoplæsning. Og selvom konfirmanderne så nervøse ud, virkede de mest af alt stolte og glade. Som et af holdene fortalte:

- Vi har lært om kærlighed.

Om at det for mange af os er livsnødvendigt, og at man kan elske hvem eller hvad man vil.

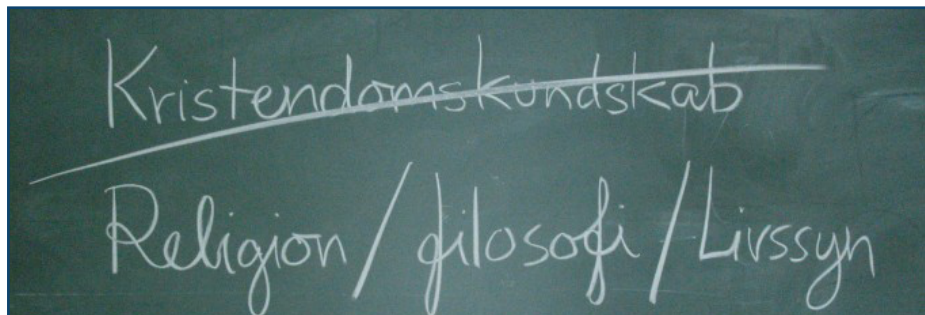
Stemningen var på sit højeste da konfirmanderne fik deres diplomer overrakt på scenen, til klapsalver og hujen. De unge grinede, talte og fjollede, mens de gik ud på Skuespilhusets promenade, for at blive fotograferet. Familie og venner stimlede sammen omkring dem, for at kramme og lykønske. Solen skinnede over Københavns havn.

Mens konfirmanderne tog afsked med hinanden, og så småt gled afsted med deres familier for at holde fest, pakke de vi sammen. Sikke en dag!

Tak til alle konfirmanderne, deres familier, underviserne, praktiske hjælpere, Anne Marie Helger, Festkester og ikke mindst koordinationsgruppen og alt deres arbejde, for at gøre denne dag til noget ganske særligt for 120 smukke unge mennesker.

Kristendom hygges ind i undervisningen

Af Karin Liltorp, medlem af Hovedbestyrelsen

Sidste år udmeldte den daværende undervisningsminister, Ellen Trane Nørby, at "Kristendoms-kundskab er et ikke-forkynden-de kundskabsmeddelende fag, hvor eleverne skal tilegne sig viden om kristendom i historisk og nutidig sammenhæng samt om de bibelske fortællinger og deres betydning for værdigrundlaget i vores kulturkreds. Derudover skal eleverne opnå viden om andre religioner og livsopfattelser."

Af denne grund overvejede hun, om faget skulle gøres obligatorisk – det vil sige uden mulighed for fritagelse, som i dag.

Datter skal tegne helligånden

Min datter går i 2. klasse, og ifølge hende selv har de på nuværende tidspunkt udelukkende hørt historier fra Biblen. For nylig havde hun fået til hjemmeopgave at tegne Helligånden og bad mig om hjælp,

fordi hun ikke helt var klar over hvordan sådan en ånd ser ud. Alt sammen meget hyggeligt – lidt historie og lidt tegning – det er der vel aldrig nogen, der har taget skade af?

Meget gerne skal undervisningen op på et højere abstraktionsniveau, hvor det blandt andet skal handle om at få børnene til at forstå, hvorfor så mange har brug for et fast trosanker i en kaotisk verden.

Dog opfatter jeg denne from for "nudging" som meget uhen-sigtsmæssig – ad hyggevejen lærer børnene, at der faktisk findes en Helligånd (det må der jo gøre, når de skal tegne den!). Når man i slutningen af 2. klasse, som i dette specifikke undervisningsforløb, desuden kun har berørt andre livs-syn meget sporadisk, mener

jeg bestemt ikke, at indholdet lever op til beskrivelsen som "kundskabsmeddelende".

Fokus skal være på livssyn

Ingen tvivl om at jeg, som mange andre medlemmer af HS, ønsker at indholdet af faget skal ændres. Fokus skal være på livssyn, med og uden Gud, uden at fremhæve kristendommen som det "mest rigtige". Meget gerne skal undervisningen op på et højere abstraktionsniveau, hvor det blandt andet skal handle om at få børnene til at forstå, hvorfor så mange har brug for et fast trosanker i en kaotisk verden. Derudfra kan man dykke ned i de forskellige livssyn, og gerne krydret med nogle af de fantastiske bibelfortællinger.

Fritagelse fra faget

Da min datters begejstring for faget altid har været meget begrænset, fortalte jeg hende, at fritagelse faktisk er en mulighed – hvis man, som forælder, sørger for at dække undervisningen inden for området. Vi har derfor i samråd besluttet os for at benytte muligheden for fritagelse, både begrundet i hendes manglende entusiasme - og hendes mors behov for at sige fra over for den nuværende undervisning. Jeg vil dog tage kravet om hjemmeundervisning til mig, og sørge for, at hun bliver klædt på til forholde sig en bred vifte af livssyn – både kristendommen og livssyn, der ikke inkluderer en gud.

Orienteringsmøde om Human Eksistentiel Omsorg

Af Kelvin Nielsen, forperson for HS Hovedstaden

Som en ud af syv interesserede medlemmer mødte jeg op til orienteringsmødet i København den 18. maj om den - undskyld udtrykket - meget lidt sexede betegnelse om det nye tiltag som vi i Humanistisk Samfund arbejder på at få etableret.

Humanistisk Eksistentiel Omsorg (som udøves af **humanistiske samtalepartnere**). Marie Louise Petersen guide os igennem formålet med HEO, hvem tilbuddet retter sig mod og ikke mindst, hvor langt fremme forberedelserne er i den landsdækkende gruppe, der arbejder med at få omsat

HEO til virkelighed i Danmark.

Tilbuddet er inspireret af erfaringer fra Holland og England. Indlagte, indsatte og udsendte på hospitaler, i fængsler og for militæret er de tre områder tilbuddet er rettet mod i de lande. Via samtaler om de eksistensielle udfordringer man kan have, hvis man er alvorlig syg, har været udsendt som soldat i krigsområder, eller afsoner en fængselsstraf. Samtalerne bliver et alternativ til de nuværende tilbud, der varetages af en hospitalspræst, en imam eller en anden samtalepartner med grobund i et religiøst tilhørsforhold.

Fokus på hospitaler

Målet er ud fra de internationa-

le erfaringer at uddanne human eksistentielle samtalepartnere, der vederlagsfrit stiller op til samtaler, hvis en person indenfor ovennævnte områder, ønsker det. I starten vil fokus nok være på hospitaler, men det kan ændre sig, hvis der er nok samtalepartnere, der ønsker at yde en indsats i fængsler eller hæren. Som humanistisk samtalepartner er udgangspunktet de universelle humanistiske værdier, fritaget for religiøst vedhæng og med afsæt i rekvirentens behov og ønsker.

Alle er velkomne

Uddannelsen over fire kursusdage og en certificeringsprøve udbydes første gang i efteråret 2017. Alle interesserede er velkomne til at deltage i udviklingen af undervisningsmaterialet og/eller melde sig til uddannelsen, jf. den optagelsesprocedure, der er udviklet.

Et spændende og vedkommende initiativ.

Den gruppe, der arbejder med udvikling af Humanistisk Eksistentiel Omsorg, går nu i gang med at planlægge uddannelsen til humanistisk samtalepartner. Det er forventningen, at det bliver muligt at søge om at deltage i uddannelsen i løbet af efteråret.

Hvis du gerne vil have besked, når der åbnes for ansøgninger, så send en mail til Ole Wolf på ow@hs.dk.

Juni

Onsdag d. 7/6

BORNHOLM

Islam og jeg - oplæg

Cafémøde hvor Susanne Hammadi fortæller om, hvorfor hun er konverteret til Islam

**Biblioteket i Rønne,
Pingels Allé 1, Kl.
19.30-21.30**

Torsdag d. 15/6

HOVEDSTADEN

Åbent møde i debatgruppen

Diskutérlystne medlemmer debatterer humanisme og alle mulige andre emner.

**Østerbrohuset,
Århusgade 103, Kl.
15.00-17.00**

August

Torsdag d. 17/8

HOVEDSTADEN

Humanistisk Begravelse

Kom til informationsaften om humanistiske begravelse og se om dette er et stykke frivilligt arbejde, du vil være med til.

**Østerbrohuset,
Århusgade 103, Kl.
19.00-21.00**

Torsdag d. 17/8

AARHUS

Humanistisk Begravelse

Kom til informationsaften om humanistiske begravelse og se om dette er et stykke frivilligt arbejde, du vil være med til.

**Ormslevvej 14, Kl.
19.0-21.0**

Interview med et medlem

Af Jørgen Oldenburg, ceremonileder

I hvert medlemsblad interviewer vi et medlem for at sætte ansigter på foreningen. Denne gang er det Karin Liltorp.

Hvorfor er du medlem af Humanistisk Samfund?

Indmeldelsen skyldtes, at jeg helt tilfældigt faldt over ceremonilederuddannelsen på hjemmesiden. Inden da kendte jeg faktisk ikke til HS' eksistens, men fandt jo ud af, at det er en forening, der kæmper mange vigtige kampe.

Hvad er HS' vigtigste opgave lige nu?

At udbrede kendskabet til HS. Det er selvfølgelig ikke et mål i sig selv at blive en stor forening, men jeg tror, at mange danskere vil have et helt naturligt tilhørsforhold. En større forening vil have større gennemslagskraft, og derfor større chance for at påvirke politiske beslutninger. I disse år er der stort fokus på at tage hensyn til religiøse strømninger, og derfor skal HS være med til at sikre, at offentlige regler aldrig baseres på religion. Desuden tror jeg, at der er et stort uafdækket behov for humanistiske

Karin Liltorp

ceremonier, så HS skal sørge for at uddanne flere celebranter og ceremoniledere, der kan varetage ceremonierne på et højt professionelt plan.

Hvordan kan vi opnå det mål?

Ved at fortsætte som hidtil: At sørge for at være synlige i alle relevante debatter.

Sekularisering af stat og samfund

Samtale mellem den franske ambassadør i Danmark Francois Zimeray, debatøren Jacob Mchangama og Humanistisk Samfunds forperson Lone Ree Milkær om sekularisering af stat og samfund.

Francois Zimeray
Ambassadør
Den franske ambassade
i Danmark

Jacob Mchangama
Direktør,
Tænketanken Justitia

Lone Ree Milkær
Forperson,
Humanistisk Samfund

16. juni kl. 15:00 - 16:00

J32 - Kæmpestrandens Eventtelt

Kæmpestranden

Folkekirkenes økonomi

Staten betaler en del af præsternes løn. Omvendt står Folkekirken for forskellige samfundsopgaver. Er den ordning til gavn for Folkekirken? Eller en ulempe?

En ny rapport fra Kirkeministeriet bidrager til at kaste lys over et hjørne af det spørgsmål. Men hvad vil det samlede regnestykke vise? Og er det et problem for vores samfund, at statens og kirkens forhold er blandet sammen på den måde?

Humanistisk Samfund inviterer til debat, hvor eksperter i Folkekirkenes økonomi møder kirkepolitikere til en diskussion af de spørgsmål.

Deltagere:

Karen Klint
Folketingsmedlem,
Socialdemokratiet
Formand for Kirkeudvalget

Naser Khader
Folketingsmedlem,
Det Konservative Folkeparti
Kirkeordfører

Bruno Jerup
Folketingsmedlem,
Enhedslisten
Kirkeordfører

Niels Kærgård
Professor emeritus,
fhv. overvismand,
Københavns Universitet

Sidsel Kjems
Ph.d.-studerende,
Københavns Universitet

17. juni kl. 16:30 - 17:30

F21 - Sverigesvejs Eventtelt

ved Allinge Røgeri/Bibliotek

Perspektivering af religionsdebatten i Danmark

Hvorfor skal det pludselig indgå i regeringsgrundlaget, at Danmark er et kristent land? Hvorfor skal der tales så meget om tørklæder og bederum? Hvorfor har Folketinget vedtaget indskrænkninger i, hvad en imam må sige? Skal religiøse mennesker ikke også have ytringsfrihed?

Ateistisk Selskab og Humanistisk Samfund er på hver deres måde foreninger for ikke-troende. Mød deres to forpersoner til en snak om religionsdebatten i Danmark i dag.

Anders Stjernholm
Formand,
Ateistisk Selskab

Lone Ree Milkær
Forperson,
Humanistisk Samfund

16. juni kl. 12:00 - 13:00
J10 - Humanistisk Samfunds telt
Kæmpestranden

Kan sekulariseringen starte i kommunen?

I de senere år har ligestilling af livssyn fyldt mere og mere i Københavns Kommune. Man har bl.a. oprettet ateistiske begravelsespladser og ansøgt om civilregistrering og om at bygge et livssynsneutralt ceremonirum.

Hvor skal den kommunale sekularisering udvikle sig hen nu ifølge de radikale i Borgerrepræsentationen?

Tommy Pedersen
Medl., Borgerrepræsen-
tationen i Kbh. (RV)

Lone Ree Milkær
Forperson,
Humanistisk Samfund

17. juni kl. 14:30 - 15:00
J10 - Humanistisk Samfunds telt
Kæmpestranden

Samtale om det store tabu - døden

Det er ingen overraskelse, at vi skal dø. Alligevel forholder mange sig ikke til, hvordan deres egen begravelse skal foregå. Derfor stilles de efterladte ofte i en svær situation.

Hør ceremonileder Ole Wolf fra Humanistisk Samfund fortælle om nogle af de overvejelser, man kan gøre sig forud for en begravelse, og få selv mulighed for at tage stilling til nogle af dem.

15. juni kl. 17:00 - 17:30
18. juni kl. 11:00 - 11:30
J10 - Humanistisk Samfunds telt
Kæmpestranden